

**Lausunto**

1.9.2023

VN/10836/2023  
VN/10836/2023-PLM-24

Sisäministeriö

# Puolustusministeriön lausunto sisäministeriölle valtioneuvoston asetuksesta pelastustoimeen kuuluvan kansainvälisen avun erityisvalmiudesta

Sisäministeriö on pyytänyt puolustusministeriöltä lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi pelastustoimen kansainvälisen avun erityisvalmiudesta.

Ehdotetussa asetuksessa säädettäisiin pelastustoimeen kuuluvan kansainvälisen avun vastaanottamisen edellytyksenä olevan erityisvalmiuden kokoamisesta Helsingin kaupungin järjestettäväksi.

Puolustusministeriö toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Puolustusministeriön näkemyksen mukaan pelastustoimen valmiuden kehittäminen kansainvälisen avun vastaanottamiseksi tukee puolustusvoimien toimintaa sekä normaali-, että poikkeusoloissa. Puolustusvoimat tekee jo nykyisellään suunnittelua ja toimeenpanoa kansainvälisen avun vastaanottamiseksi sotilaallisen maanpuolustuksen näkökulmasta. Puolustusministeriö pitää tärkeänä, että pelastustoimelle luodaan valtakunnallisesti kattava kansainvälisen avun ympärivuorokautinen vastaanottovalmius. Puolustusministeriön näkemyksen mukaan pelastustoimen kansainvälisen avun vastaanottamisen ei tule myöskään rakentua vain kansallisen suunnittelun ja päätöksenteon varaan, vaan se on varmistettava aktiivisella suunnittelulla ja yhteistoiminnalla kansainvälisten kumppanien kanssa.

Valtion vastuulle kuuluvan kansainvälisen avun pyytämisen ja pelastusviranomaisten vastuulle kuuluvan ulkomailta saadun avun käytännön järjestämisen ja johtamisen välisten vastuiden selkeyttämiselle näyttäisi olevan Puolustusministeriön näkemyksen mukaan tarvetta. Asetusluonnoksen perustelumuistiossa on tunnistettu asiaan liittyvää lakikehikkoa. Puolustusministeriö huomauttaa, että isäntämaatukeen (HNS) liittyviä tehtäviä kuuluu Puolustusvoimista annetun lain (2007/551) nojalla myös Puolustusvoimien vastuulle. Viitatus lain 2 § 3 kohdan mukaan Puolustusvoimat osallistuu kansainvälisen avun antamiseen, yhteistoimintaan ja muuhun kansainväliseen toimintaan. Edelleen, Puolustusvoimien tehtäviin kuuluu myös muiden viranomaisten tukeminen lain 2 §:n 2b kohdan mukaisesti: *”pelastustoimintaan osallistuminen antamalla käytettäväksi pelastustoimintaan tarvittavaa kalustoa, henkilöstöä ja asiantuntijapalveluja”*. Lain 4 a § - 4 b §, sekä 12 – 12 a §:issä säädetään tarkemmin puolustusvoimien osallistumisesta, toimivallasta sekä päätöksenteosta avun pyytämiseksi ja vastaanottamiseksi.

Puolustusministeriö katsoo, että asetuseruonnoksen perusteluissa olisikin hyvä tuoda esille myös Puolustusvoimien rooli ja että isäntämaatukeen liittyvän valmiuden koordinoimisen suunnittelussa, henkilöstön kouluttamisessa ja HNS-tehtävien harjoittelussa huomioitaisiin myös Puolustusvoimat.

**Postiosoite**  
**Postadress**  
**Postal Address**  
Puolustusministeriö

**Käyntiosoite**  
**Besöksadress**  
**Office**

**Puhelin**  
**Telefon**  
**Telephone**

**Faksi**  
**Fax**  
**Fax**

**s-posti, internet**  
**e-post, internet**  
**e-mail, internet**

PL 31  
00131 Helsinki

Eteläinen Makasiinikatu 8 0295 16001  
Helsinki +358 295 16001

kirjaamo.plm@gov.fi  
www.defmin.fi

Suomeen saapuneen avun johtovastuut tulisi selkeästi tunnistaa toimivaltaisten viranomaisten eli Puolustusvoimien ja pelastuslaitoksen välillä.

Laki pelastustoimen järjestämisestä 5 § mukaan hyvinvointialueen järjestysvastuulla on sekä pelastustoimeen kuuluvan kansainvälisen avun vastaanottamisen, että antamisen valmius. Asetusluonnoksen soveltamisalaa koskevan 1 §:n perusteella asetukset kuitenkin koskisi ainoastaan pelastustoimeen kuuluvan kansainvälisen avun vastaanottamista. Perusteluissa olisi hyvä myös käydä ilmi avun antamisen periaatteet sen vastaanottamisen lisäksi.

Puolustusministeriöllä ei ole muuta huomautettavaa esitysluonnoksesta.

Hallitusneuvos, lainsäädäntöjohtajana      Hanna Nordström

Hallitussihteeri      Alberto Guidastri

Jakelu      SM Sisäministeriö

Tiedoksi      PLM Kansliapäällikkö, Esa Pulkkinen  
PLM HO Hallintopoliittinen osasto, Teemu Penttilä  
Pääesikunta

**VN/10836/2023-PLM-24**

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: